

gen har behov for i den forbindelse, ikke sjældent stammer fra straffesagen mod den pågældende. De hensyn, der begrunder den gældende bestemmelse i forvaltningslovens § 9, stk. 3, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter sager om strafferetlig forfølgning, taler således på tilsvarende måde for at begrænse adgangen til aktindsigt i sager om valg af afsoningssted ved afsoningens begyndelse.

Straffelovrådets flertal overvejede endvidere, om adgangen til aktindsigt bør afskæres i sager om udelukkelse fra fællesskab samt sager om disciplinærstraf. Flertallet fandt, at spørgsmålet giver anledning til tvivl. Samtidig anføres det, at der også i disse sager kan være behov for at afskære aktindsigt med henblik på at imødegå bl.a. de medindsattes frygt for, at belastende oplysninger afgivet af dem bliver videregivet til stærke indsatte i tilfælde, hvor der rejses sag mod en stærk indsat om disciplinærstraf eller udelukkelse fra fællesskab.

Hvad angår afgørelser om udelukkelse fra fællesskab pegede flertallet på, at disse afgørelser er fremadrettede, idet formålet bl.a. er at forebygge voldsom adfærd og hindre fortsat strafbar virksomhed, herunder brug af euforiserende stoffer. Endvidere skal afgørelser om udelukkelse fra fællesskab ses i sammenhæng med afgørelser om overførsel til anden afsoningsinstitution. Bl.a. kan der ske foreløbig anbringelse i enrum, hvis der på grundlag af de foreliggende oplysninger eller under hensyn til den udviste adfærd er begrundet formodning om, at den indsatte opfylder betingelserne for overførsel til lukket anstalt (jf. herved § 63, stk. 2, i straffuldbydelsesloven).

På den baggrund foreslog Straffelovrådets flertal, at afgørelser om udelukkelse fra fællesskab bliver omfattet af en begrænsning i adgangen til aktindsigt.

Derimod fandt flertallet efter en samlet afvejning ikke, at den foreslåede begrænsning i retten til partsaktindsigt bør omfatte sager om disciplinærstraf over for indsatte. Flertallet lagde i den forbindelse særlig vægt på, at der i disse sager er tale om reaktioner, som har karakter af straf. Herved adskiller de sig på afgørende måde fra de øvrige reaktionsmuligheder, der består med henblik på at opretholde orden og sikkerhed i afsoningsinstitutionerne. Disciplinærstraffesystemet retter sig således mod handlinger, som de indsatte har begået, og giver mulighed for at ikende de indsatte en tillægsstraf i form af bøde og strafcelle, der fuldbyrdes under afsoningen af den idømte frihedsstraf.

3.2.3. I forlængelse af det anførte foreslog Straffelovrådets flertal endvidere, at forvaltningslovens krav om begrundelse fraviges ved afgørelser i de sags-

typer, hvor der lægges op til begrænsninger i retten til aktindsigt.

Forslaget indebærer, at begrundelsen for afgørelser i de pågældende sager, f.eks. afgørelser om overførsel af en indsat fra åbent til lukket fængsel, alene skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. Herved sikres det, at stærke indsatte ikke gennem begrundelsen for den pågældende afgørelse kan få kendskab til de personer, der måtte have givet belastende oplysninger til sagen.

3.2.4. I tilknytning til det beskrevne forslag forudsatte rådets flertal, at der udvises særlig opmærksomhed ved vurderingen af troværdigheden af de oplysninger, der indgår i de omhandlede sagstyper, således at det sikres, at afgørelser om bl.a. overførsel af stærke indsatte fra åbent til lukket fængsel ikke træffes på et urigtigt grundlag. Det betyder, at rigtigheden af de oplysninger, der f.eks. gives af medindsatte om trussels- eller voldsepisoder, efter omstændighederne skal søges bekræftet ved fængselspersonalets egne observationer mv.

Rådets flertal forudsatte med sit forslag endvidere, at der efter omstændighederne kan gives aktindsigt i sager af den angivne karakter, i det omfang hverken private eller offentlige interesser taler imod (»merof- fentlighedsprincippet«).

3.2.5. Et mindretal i Straffelovrådet (2 medlemmer) anbefalede i udtalelsen fra 1996, at der ikke sker begrænsninger i retten til aktindsigt i forbindelse med sager om straffuldbydelse (og dermed heller ikke fravigelser i de gældende regler om begrundelse af afgørelser).

Mindretallet fandt således, at det behov, der kan være for at begrænse retten til aktindsigt i de pågældende sagstyper, er dækket af de gældende begrænsninger i forvaltningslovens § 15. I den forbindelse må der ifølge mindretallet også lægges betydelig vægt på, at der bør være et særlig højt niveau for retssikkerhedsgarantier i sager, der vedrører frihedsberøvelse.

Fælles for de typer af sager, hvor retten til aktindsigt efter flertallets forslag vil blive begrænset, er ifølge mindretallet, at der er tale om meget betydelige indgreb. Selv om disse administrative afgørelser ikke formelt set har karakter af disciplinærstraffe, er de efter mindretallets opfattelse reelt væsentlig mere bebyrdende end de eksisterende disciplinærstraffe. Mindretallet anfører i den forbindelse bl.a. også, at afgørelsesgrundlaget i de sager, hvor flertallet foreslår begrænsningerne i adgangen til aktindsigt, er af ganske samme karakter som grundlaget for anvendelse af de alvorlige disciplinærstraffe.